

Voorlegger vergadering Raad van Bestuur UWV

Vergadering Raad van bestuur	
Datum	5 september 2023
Agendapunt	Agendapunt 10 Nummer 23 – 309
Onderwerp	Intern auditrapport
Directeur	Directeur Bestuurszaken
Opsteller	
Portefeuillehouder RvB	Nathalie van Berkel
Onderwerp heeft instemming van	
Directeur	Toelichting

Door Raad van Bestuur te nemen besluiten

1. Kennisnemen van de geconstateerde tekortkomingen en bevindingen, zoals benoemd in het intern auditrapport (bijlage).
2. Akkoord gaan met de genoemde aanbevelingen uit het intern auditrapport.
3. Herbevestigen van het MVO-beleid en -doelstellingen.

Samenvatting onderwerp en reden bespreking

In het kader van de interne audit hebben in de periode 1 mei tot en met 9 juni auditgesprekken plaatsgevonden. Daaraan voorafgaand vond het documentonderzoek plaats. De interne audit is een jaarlijks terugkerende (verplichte) toets op de werking van het MVO-managementsysteem. Doel is de effectiviteit van het systeem te meten en eventuele knelpunten en/of verbeterpunten inzichtelijk te maken. Deze voorlegger en het intern auditrapport (bijlage) bevat het resultaat van de interne audit met betrekking tot de MVO-Prestatieladder (MVO-PL) en de context waarbinnen deze tot stand kwam.

Bevindingen interne audit 2023

Algemene conclusie is dat MVO leeft binnen de organisatie en volop in ontwikkeling is. Dat is op te maken uit de bevindingen uit de auditgesprekken. De RvB-betrokkenheid is hoog bij dit thema. Met het accorderen van het MVO-beleid 2023-2025 in november jl. zijn dan ook hoge ambities vastgesteld. Dit met het doel een zo groot mogelijke positieve impact te maken op de pijlers Mens, Milieu en Maatschappij en MVO meer te borgen in de bedrijfsvoering van UWV. Met andere woorden: MVO doen we er niet bij, maar maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de *core business* van de organisatie¹. Niettemin loopt UWV het risico niet te voldoen aan de criteria van de MVO-PL als gevolg van onvoldoende eenduidige uitvoering van het beleid. Het belang dat de RvB aan het MVO-beleid hecht wordt niet organisatiebreed gedeeld, wat leidt tot verschillen in betrokkenheid en naleving van het beleid.

We constateren twee belangrijke tekortkomingen in de interne audit. Deze tekortkomingen zijn al eerder geconstateerd door de externe auditor (DNV) en worden in deze audit bevestigd:

1. De wijze waarop we als organisatie onderscheidend kunnen blijven in het MVO-beleid. Hierbij is de benchmark onderscheidendheid ten opzichte van vergelijkbare overheidsorganisaties. Voldoende aandacht voor de ontwikkelingen in zulke organisaties is daarbij van belang. Op het moment van externe audit 2022 is UWV onderscheidend. Bij de uitvoering van het MVO-beleid is het van belang voldoende aandacht te houden voor de MVO-ontwikkelingen buiten de organisatie en ons continu af te vragen hoe onderscheidend we zijn en blijven.
2. De communicatie en doorvertaling van UWV-brede MVO-doelen naar acties, resultaten en ambities op divisieniveau en in districten.

In de uitvoering van het MVO-beleid is een duidelijke koers van belang, waarbij wordt vastgehouden aan het huidige MVO-beleid (2023-2025) én de MVO-doelstellingen:

¹ 20221115 RvB-verslag 15 november 2022.

- Klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2030
- 50% circulaire bedrijfsvoering in 2030
- Vasthouden aan niveau 4 van de MVO-prestatieladder
- Alle uit de bovenstaande voortvloeiende subdoelstellingen zoals bijvoorbeeld de vegetarische en plantaardige catering, emissievrij reizen etc.

We vragen de Raad van Bestuur (RvB) om dit te herbevestigen, en alle directies en management om hieraan uitvoering te geven. Bij herbevestiging is het van belang dat de RvB zich ervan bewust is dat bij het vasthouden aan het MVO-beleid en de doelstellingen er dilemma's zullen ontstaan. Bij herbevestiging dient het MVO-beleid ook bij zulke dilemma's leidend te blijven. Bij onvoldoende bijsturing zal UWV de certificering op niveau 4 van de MVO-PL verliezen. Het verliezen van deze certificering betekent dat UWV zijn positie als vooruitstrevende organisatie op MVO-gebied verliest binnen de sector. Ook lopen we hiermee het risico de klimaatdoelstelling voor 2030 niet te halen. Dit punt is eerder aangemerkt als verbeterpunt door DNV (nov 2022)².

De belangrijkste aanbevelingen die in het rapport zijn opgenomen:

- Door de RvB een duidelijk gedefinieerd signaal afgeven dat UWV vasthoudt aan het behoud van niveau 4 van de MVO-PL en het realiseren van een klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2030.
- Bestuurszaken MVO (BZ MVO) gaat in gesprek met de respectievelijke DT-portefeuillehouder MVO en/of algemeen directeur van alle organisatieonderdelen voor het realiseren van een betere doorvertaling van UWV-breed MVO-beleid, en voor het bepalen van concretere doelstellingen in jaarplannen.
- Voor het realiseren van een effectieve en eenduidige doorvertaling van het MVO-beleid is het van belang dat het MVO-beleid bij elk (RvB-)besluit wordt afgewogen. Scherp en effectief bestuursadvies is hierbij essentieel.

Insteek en bereik audit

De interne audit is dit jaar hybride uitgevoerd, deels op afstand, deels op kantoor. Net zoals voorgaande jaren is qua auditmethodiek uitgegaan van 'waardierend onderzoeken' (*appreciative inquiry*). Daarmee wordt de interne audit uitnodigend ingestoken en wordt op een positief-kritische manier de aandacht op MVO gevestigd.

Voorafgaand aan de audit is het auditprogramma opgesteld en vond een introductiesessie plaats voor auditors die nieuw zijn in de MVO-pool. In de 'kick-off sessie', met de complete interne auditpool, is een update gegeven met betrekking tot de MVO-ontwikkelingen (in de maatschappij en bij UWV). Daarnaast is er een toelichting gegeven op de verbeterpunten uit de externe audit (rapport DNV november 2022) en op het auditprogramma.

Dialogsessie met het Generatiepanel

Nieuw dit jaar is het gebruik van het Generatiepanel als groep van auditees waarmee een dialoogsessie plaatsvond. Het Generatiepanel is een divers samengestelde groep medewerkers afkomstig uit het hele land en alle organisatieonderdelen. De vorm van een dialoogsessie zal volgend jaar vaker ingezet worden ter aanvulling op de één-op-één-auditgesprekken. Dit met het doel om meer en relevantere auditbevindingen op te halen uit het hele land.

Beheersstructuur

De beheersstructuur is het geheel aan documenten, noodzakelijk om op de verschillende beleidsthema's 'in control' te zijn en om te voldoen aan de eisen van de MVO-PL. Alle organisatieonderdelen leveren input op de twee hoofdthema's: Diversiteit & Inclusie en Klimaatambitie.

Net zoals vorig jaar is qua oplevering van input nadrukkelijk gestuurd op 'in één keer goed'. Het documentonderzoek is als separaat onderdeel van de interne audit opgepakt door een speciale werkgroep, bestaande uit beleidsadviseurs MVO en een interne auditor. Ter voorbereiding hieraan heeft op initiatief van BZ MVO een adviesronde plaatsgevonden langs alle organisatieonderdelen, waarna de opgeleverde input van alle opgeleverde organisatieonderdelen meteen is beoordeeld. Anders dan voorgaand jaar lijkt het sturen op 'in één keer goed' niet het effect te hebben gehad zoals de interne audit van 2022.

Met het oog op volgend jaar wordt door BZ MVO nagedacht om de insteek van de interne audit volgend jaar aan te scherpen waar mogelijk. Enerzijds om de auditlast voor organisatieonderdelen zoveel mogelijk te beperken, anderzijds relevante auditinput. In lijn daarmee organiseert BZ MVO in het eerste kwartaal van 2024 een gezamenlijke sessie met directievertegenwoordigers MVO voor het correct invullen van de formats van de MVO-PL. Aanvullend daarop wordt door BZ MVO gezorgd dat de formats van de MVO-PL op de punten worden ingevuld waar dit mogelijk is.

² 20221201 Extern auditrapport DNV 2022.

Samenwerking HRM D&I en BZ MVO

Anders dan voorgaande jaren werken BZ MVO en HRM D&I dit jaar samen om de PDCA-cyclus van de MVO-PL aan te scherpen en om het onderwerp inclusie in de organisatie in te bedden. Daarnaast is het doel om (meetbare) initiatieven beter inzichtelijk te maken.

De jaarlijkse MVO-rapportages en audits op het onderwerp D&I worden versterkt en verbreed. Het format met vragen over doelstellingen en resultaten, gericht op D&I (pijler Mens) is sterker verbonden met de UWV-brede streefcijfers en begint met een algemene vraag over inclusie, de cultuur en de aanpak van het betreffende organisatieonderdeel. BZ MVO en HRM D&I hebben de auditbevindingen ten aanzien van het onderwerp D&I in gezamenlijkheid besproken, conclusies getrokken en aanbevelingen bepaald voor de organisatie.

Gevolgen voor mensen

Medewerkers (en specifiek de jongere generatie medewerkers) zijn kritisch op de rol die UWV inneemt in de maatschappij. Deze bevinding is naar voren gekomen op basis van een in juli jl. online dialoogsessie (Generatietoets) en is frequenter terug te zien uit sessies met het Generatiepanel.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

Als één van de eerste overheidsorganisaties binnen het Netwerk van Publieke Dienstverleners (NPD) publiceerde UWV in 2018 de CO₂-voetafdruk en presenteerde deze in februari 2019 aan de NPD. Op basis van deze CO₂-voetafdruk en het vaststellen van een ambitieuze klimaatdoelstelling werd UWV binnen dit netwerk gezien als 'koploper'. Inmiddels zien we dat we binnen dit netwerk op een aantal MVO-onderwerpen worden ingehaald, bijvoorbeeld wanneer we kijken naar de aandacht voor MVO-onderwerpen in de cao (ruimer budget voor het fietsplan, 1ste klas treinreizen en/of flexibele feestdagen bij onder andere de SVB), sturing op verlaging van milieu-impact bij dataverkeer en -opslag (DUO) en afvalvrije kantoren. Buiten de NPD staat de Radboud Universiteit bekend als organisatie die 'duurzaamheid' als vast onderdeel heeft opgenomen in het curriculum van het studieaanbod. Daarnaast hebben ze het cursusaanbod ten aanzien van duurzaamheid vergroot om ervoor te zorgen dat duurzaamheid integraal wordt opgenomen in de gehele bedrijfsvoering van de organisatie.

Strategische aspecten van het besluit

Zie hierboven.

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

N.v.t.

Duurzaamheid

Op basis van de laatste sturingsinformatie met betrekking tot dienstreizen ander vervoer (av, eigen auto) en openbaar vervoer (ov) is op te maken dat de av-kosten, ten opzichte van vorig jaar, fors zijn toegenomen. Daarnaast zijn de kosten ten aanzien van ov extreem gezakt. De extreme daling in de ov-kosten is lastig te verklaren. Mogelijke oorzaken die hierin een rol kunnen spelen zijn:

1. De afgelopen jaren kan er iets veranderd zijn in het reisgedrag van medewerkers, mede als gevolg van de coronapandemie.
2. Zakelijke reizen worden door medewerkers verkeerd geregistreerd in het portaal van Reisbalans (mobiliteitskaart). Deze factor speelt naar verwachting een grote rol.
3. Het UWV-beleid schrijft voor dat zakelijke reizen worden gemaakt met het ov, tenzij het ov niet doelmatig is. Openbaar vervoer is niet doelmatig als de bestemming bijvoorbeeld niet bereikbaar is met openbaar vervoer, of als ten opzichte van de auto het openbaar vervoer onevenredig veel reistijd met zich meebrengt. Een mogelijke oorzaak is dat het beleid ten aanzien van zakelijke reizen bij management (deels) onbekend is.
4. Externe bijeenkomsten worden georganiseerd op locaties die slecht bereikbaar zijn met het ov.

Vervolgtraject besluitvorming

BZ MVO gaat in gesprek met de respectievelijke DT-portefeuillehouder MVO en/of algemeen directeur van alle organisatieonderdelen voor het realiseren van een betere doorvertaling van UWV-breed MVO-beleid, en voor het bepalen van concretere doelstellingen in jaarplannen.

BZ MVO organiseert in het eerste kwartaal van 2024 een gezamenlijke sessie met directievertegenwoordigers MVO voor het correct invullen van de formats van de MVO-PL. Aanvullend daarop wordt door BZ MVO gezorgd dat de formats van de MVO-PL deels vooraf ingevuld aangeleverd worden waar dit mogelijk is en geen effect heeft op de kwaliteit van de audit. Met het vantevoren invullen van delen van de formats beperken we de auditlast voor organisatieonderdelen.

Communicatie

Divisies en districten worden via districtcommunicatie geïnformeerd.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden:

- 1 Ja, in hun geheel.
- 2 Deels.
- 3 Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet.
- 4 Nee, helemaal niet.

Metadata

Omschrijving: intern auditonderzoek als onderdeel van de auditcyclus voor de MVO-prestatieladder waarin onderwerp worden geaudit die binnen het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen vallen.

Trefwoorden: duurzame bedrijfsvoering, duurzaamheid, groen, klimaat, klimaatdoelstelling, diversiteit en inclusie, circulariteit, MVO-prestatieladder, CO2-uitstoot, CO2-voetafdruk, duurzame ontwikkelingsdoelen, SDG's